

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Věry Skalické a soudců Mgr. Dagmar Bastlové a JUDr. Martina Hynka v právní věci

žalobkyně: **M. M.**, narozená XXXX
bytem XXXX, XXXX
zastoupená advokátem JUDr. Jiřím Baudysem
sídlem Kounicova 10, 602 00 Brno

proti
žalované: **Obec Želešice**, IČ 00282952
sídlem 24. dubna 16, 664 43 Želešice
zastoupená advokátem Mgr. Robertem Holfeuerem
sídlem Purkyňova 2740/45, 612 00 Brno

za účasti
vedlejšího účastníka
na straně žalované: **Kooperativa pojišťovna, a. s., Vienna Insurance Group**, IČ 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8

o 135.600 Kč, 950 Kč

o odvolání žalované proti rozsudku Okresního soudu Brno-venkov ze dne 4. 4. 2018 čj. 5C 272/2013-269

takto:

I. Rozsudek soudu I. stupně se v napadeném výroku II. **mění** tak, že žaloba se zamítá.

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

- II. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku 135.196,80 Kč k rukám Mgr. Roberta Holfeuera, advokáta, a vedlejšímu účastníku částku 7.938 Kč, to vše do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit České republice na účet Okresního soudu Brno-venkov na náhradě nákladů řízení částku 8.150 Kč do 3 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

- Okresní soud Brno – venkov vydal rozsudek, kterým uložil žalované zaplatit žalobkyni 132.000 Kč a 950 Kč (výrok II/), dále 82.860 Kč na náhradě nákladů řízení (výrok III/) a státu 8.150 Kč taktéž na náhradě nákladů řízení (výrok IV/), vždy do tří dnů od právní moci; co do částky 3.600 Kč řízení zastavil (výrok I/).
- Souhrnnou hlavní částku 132.000 Kč požadovala žalobkyně z titulu náhrady škody na zdraví (bolestné a ztížení společenského uplatnění) a 950 Kč proto, že uhradila takovou cenu za lékařské posudky, kterými své odškodnění podkládá. Tvrdila, že ve dnech 18. 1. 2010 v odpoledních hodinách, a dále dne 12. 12. 2010 v dopoledních hodinách, utrpěla kvůli buďto neprohrnutému sněhu anebo náledí na komunikacích v žalované obci jednou podvrtnutí kotníku při brodění se sněhem (dále jen první úraz) a podruhé obražení kolene s dalšími drobnými zraněními po uklouznutí a pádu na zem (dále jen druhý úraz). Po provedeném dokazování, vč. znaleckého posudku podaného ustanoveným znalcem MUDr. Z. Š., shledal prvoinstanční soud všechna tvrzení žalobkyně – jmenovitě o porušení povinnosti zimní údržby komunikací, druhu úrazových zranění i trvalých následků a příčinné souvislosti mezi tím – prokázaná, práva z nich uplatněná sice promlčená, ale přiznatelná vzhledem k nemravnosti námítky promlčení, a žalobě vyhověl - ve výši jednotně podané lékařským i znaleckým posudkem.
- Odvolání podala žalovaná a navrhla rozsudek v části meritorní zrušit anebo změnit a žalobu zamítnout. Postupně namítla proti (struktura a vazba argumentů se přejímá, ale zestručňuje vzhledem k objemu textu):
 - 1/ upření účinků promlčení; přílišným důrazem na to, že žalobkyně je laik, byl podle ní popřen princip rovnosti stran soudního sporu
 - 2/ odchýlení se z judikatury nejvyššího soudu, ve vztahu k níž nehraje v napadeném rozsudku připomínaná judikatura ústavního soudu roli korekční, nýbrž doplňující
 - 3/ úplnosti posouzení souvislosti invalidního důchodu žalobkyně s prvním úrazem
 - 4/ důvěře v pravdivost žalobčiny výpovědi ohledně svého nevědomí, kdo za újmu odpovídá
 - 5/ zpětným účinkům opravy a doplnění žaloby z hlediska běhu promlčecí doby
 - 6/ skutkovému zjištění, že za příčinou prvního úrazu byl pád, jakož i o jeho místo i době. Podle odvolatelova názoru byla výpověď žalobkyně v těchto bodech nejednotná, potvrzení od matky nedostatečné a hodnocení důkazů zatížené nezohledněním dalších okolností, jako např. nedotčené schopnosti předtím i potom chodit a existence souvislého zasněžení v celé délce podniknuté cesty. Podle ní mohla taky žalobkyně uklouznout „zřejmě na jiném pozemku, za jehož schůdnost žalovaná neodpovídá“
 - 7/ závěru o souvislosti zdravotních následků s pády (rozumí se první úraz) v situaci, kdy vyšla najevo „onkologická léčba“ žalobkyně s dopadem na stav cévního systému, a kde znalec pochybnosti neodstranil
 - 8/ neposouzení dvouletého trvání stavu bez následků po druhém úrazu ve světle toho, že „musela přispět jiná okolnost“

9/ úvaze střídající jednou prokázání a podruhé neprokázání provádění zimní údržby s jednotným vyústěním do závěru o porušení prevenční povinnosti

10/ podloženosti kritiky žalovanou zpracovaného plánu zimní údržby, při navíc záměně stran u komunikace s prvním úrazem, kde platil rozdílný režim (pokračuje v bodě 11/poukazem navíc na důkaz, kterým bylo tvrzení o neudržovaném povrchu vyvráceno)

11/ absurditě požadavku zajistit v každém okamžiku na každém místě schůdnost

12/ opomenutí, že reakční doba zakročení byla oproti plánu zimní údržby žalovanou smluvně zkrácena

13/ závěru o v „krátké době“ recidivujícím porušení prevence ze strany obce navzdory datům jednotlivých pádů žalobkyně; dále proti protěžování žalobkyně uznáním toho, že za její neznalost odpovědné osoby může dobová právní nejistota způsobená zásahy ústavního soudu do zákonné úpravy

14/ nectění zásady rovnosti účastníků „návodným“ způsobem vedení výsledku žalobkyně, jakož i svévolnému určování, kdy je použití námitky promlčení nepřiměřeně tvrdé

15/ nekritickému závěru o příčinné souvislosti žalobčinych újem vzhledem k časovým mezerám, kdy se jim začali věnovat lékaři, popř. kdy vznikly trvalé následky; dále vůči úhybnému zdůvodnění, že mohlo dojít i jen k dovršení nepříznivého zdravotního stavu, ačkoli k tomu nebylo nic zjišťováno

16/ nevyjádření měny peněžitého plnění „132,000“ ve výroku rozsudku a

17/ rozdílu (rozumí se) mezi obsahem vyhlášení a vyhotovení rozhodnutí ve výroku o náhradě nákladů řízení.

4. Vedlejší účastník odvolání žalované podpořil v bodech přetrvávající pochybnosti o datu prvního úrazu a nesouhlasu se zdůvodněním rozporu námitky promlčení s dobrými mravy. Rekapituloval data ustálení zdravotního stavu po obou úrazech jakožto jasně prospívající promlčení.
5. Žalobkyně odmítla důvodnost odvolání v bodech 1/ a 2/ odkazem na již podané stanovisko do řízení, v bodě 3/ jako námitky irelevantní. V bodě 4/ tím, že nevědomí „kdo“ odpovídá, vychází z dobových, obecně panujících právních pochyb o odpovědnosti obcí, tedy stavem právní nejistoty. Bod 5/ považuje za důkaz nefér přístupu žalované s dalším hraním na promlčení, bod 6/ a 7/ za spekulace a bodům 8/ až 14/ oponovala, že o zpochybňovaných skutečnostech vypověděla „v procesním postavení svědkyně“. Zbytek se věnovala kritice názoru „NS“ (rozumí se včetně názoru žalované), že je nerozumné užívat komunikace se ztíženou schůdností a jejich údržbu považovat za nemožnou, je-li akorát obtížná anebo obtěžující.
6. Odvolací soud doplnil dokazování ve vztahu k druhému úrazu výsledkem svědka Z. F. ohledně celkových poměrů schůdnosti chodníku na ulici „24. dubna“ a době pádu, a na takto doplněných podkladech, ve spojení s nespornými anebo oprávněně nezpochybněnými zjištěními prvoinstančního soudu dospěl k závěru, že odvolání žalované je důvodné.
7. Klíčovým pro rozhodnutí v dané věci bylo vyřešení otázek, a) kdy je námitka promlčení v rozporu s dobrými mravy, b) které skutečnosti jsou právně významné pro určení počátku a běhu promlčení a c) kdy vzniká odpovědnost vlastníka za škodu způsobenou stavem komunikace (chodníku).
8. S výjimkou zjištění plynoucích z výsledku svědka Z. F., lze vycházet ze skutkového stavu, jak ho podal napadený rozsudek. Oprávněnost výtek žalované vůči jeho výrokové části se nepřipouští, neboť absence měny uloženého peněžitého plnění je zřejmou písařskou chybou a každý přirozeně rozumí, že jak „132.000“, tak dále uvedených 950 Kč, je plněním v českých korunách; vyhradit si určení výše nákladů řízení až v písemném vyhotovení rozhodnutí, je přípustné (§ 151 odst. 5 o.s.ř.). Třebaže podstatná část skutkových zjištění prvoinstančního soudu stojí na

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

výpovědi žalobkyně podané po poněkud svérázně pojatém poučení *účastníka* řízení („...nic si nevymýšlet“), z něhož ještě neplyne, že by žalobkyně byla poučena jako „svědek“ a šlo tak o vyložení chybně provedený důkaz s potřebou vážit, jaký dopad to může mít pro závěr o skutkovém stavu. Stranění žalobkyně ve vlastním slova smyslu rozsudek ani spis nepodkládá, vybočení z mezí volné úvahy v podobě zjevně nekritického přejímání čehokoliv, co uvedla, odvolací soud již nezkoumal, neboť by to výsledek řízení neovlivnilo. Ze stejného důvodu se odvolací soud též vzdává řešení otázky sporné příčinné souvislosti komplikace (flebotrombosa) spojené s vymknutím kotníku při prvním úrazu.

9. K ad a) otázce rozporu námitky promlčení s dobrými mravy. Důvod nepřihlížet k námitce promlčení spatřoval prvoinstanční soud v okolnosti opakovaného porušení povinnosti žalovanou (rozumí se zimní údržby), dále že žalobkyně (nesprávně uvedeno: *žalovaná*) jako laik ve věcech medicínských i právních nebyla jasně informována ošetřující lékařkou o ukončení léčby, stejně jako ani právníkem orientovaným v soudní praxi, jak je to s odpovědností za stav komunikací po stránce odpovědného subjektu, a, naposled, přílišné tvrdosti účinků promlčení pro osoby nesoucí si trvalé následky úrazu.
10. Situace, kdy námitka promlčení koliduje s nepsanými pravidly mravně přijatelného chování a soud k ní proto nepřihlíží, příležitostně existují. Relevantní skutečnosti a způsob řešení nejkomplexněji shrnul Nejvyšší soud ČR podle všeho v rozsudku z 13. 3. 2013, sp. zn. 25 Cdo 2593/2011 tak, že *Uplatnění námitky promlčení by se přičilo dobrým mravům jen v těch výjimečných případech, kdy by bylo výrazem zneužití tohoto práva na úkor účastníka, který marné uplynutí promlčecí doby ničím nezavinil, a vůči němuž by za takové situace zánik nároku v důsledku promlčení byl nepřiměřeně tvrdým postihem ve srovnání s rozsahem a charakterem jím uplatňovaného práva a s důvody, pro které své právo včas neuplatnil.*
11. Zostření *sankce* za recidivující porušení právní povinnosti je poplatné spíše trestně právní úpravě a nedá se použít při aplikaci občanskoprávních norem tak (měl na mysli prvoinstanční soud), že právo na náhradu škody získá průchod navzdory promlčení. Z vícečetného deliktního jednání s následkem škody plyne pokaždé nejen odpovědnost, kterou nejde nijak umenšit nebo zostřit, ale zároveň i post škůdce – dlužníka, pokaždé taky vybaveného *právem* na to dovolat se promlčení. Takže pokud zákon nestanoví o zániku takového práva kvůli recidivě protiprávnosti, soud není „nad zákon“, aby ze stejného důvodu sám zbavil dlužníka možnosti namítnout promlčení. Jinak řečeno, k tomu, aby dlužník nevytěžil z promlčení, musí být jiný důvod, než pro který se stal (ať příležitostným anebo mnohočetným) dlužníkem – naposled cit. judikatura pojednává o zneužití takového práva vzhledem k okolnostem provázejícím jeho uplatnění a značí důvody stojící mimo vlastní rámec škodní odpovědnosti. Další věc je, že tak konstatované „opakované“ porušení povinnosti žalovanou nijak nepřiléhá k prvnímu úrazu žalobkyně, jehož se promlčení taky týká.
12. Skutečnost, že žalobkyně nebyla ošetřující lékařkou informována o skončení léčby, nijak nesouvisí s žalovanou, resp. mravním aspektem uplatnění promlčení. Uvědomování si či nikoliv újmy poškozeným má jen ten význam, že se promlčení (běh) počne anebo nepočne (blíže viz bod 15/ tohoto rozsudku). To samé platí i o tom, zda a kdy si žalobkyně uvědomila, že za tuto újmu odpovídá žalovaná. Řešení otázky promlčení a kdy ho lze nebo nelze namítnout, tedy nelze směřovat.
13. Trvalé následky z obou úrazů sice žalobkyně má, cit. judikatura nicméně jejich každodenní tíži nestanoví jakožto samo o sobě dostačující pro závěr o nemravnosti námitky promlčení. Do jiného světla nestaví okolnost přetrvávajícího omezení pohyblivosti žalobkyně ani zásada *vigilantibus iura scripta sunt*, kterou prvoinstanční soud přibral jakoby k podpoře shovívavějšího postoje k promlčení (bod 99/ napadeného rozsudku). Krom toho, že pro lakoničnost této „poznámky“ nejde úvaze úplně dobře rozumět, jde ale doslova o to, že *zákony jsou psány pro bdělé* (rozuměj: ochrana svědčí starostlivým svého práva). K žalobčině pasivitě - mlčení až do

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

promlčení – tento postulát tedy příliš nepřiléhá, naopak potencuje spíš potřebu vysvětlit, proč by zákonný následek promlčení neměl prospívat právě žalované jakožto bdělé toho, že její ohrožení nárokem z náhrady škody je dočasné, střídané hodnotou *právní jistoty* nestát se už nikdy později postižitelnou.

14. Souhrnně jde proto uzavřít, že prvoinstančním soudem snesené důvody pro to nepřihlédnout k promlčení neobstojí, přičemž žádné jiné známky zneužití tohoto práva žalovanou nebyly tvrzeny ani se samy nepodávají; jmenovitě okolnost, že předala řešení úrazu jako pojistné události kvalifikovanějšímu vedlejšímu účastníku, je normální, v řadě ohledů dokonce lepší, neboť se zbavuje laických chyb či zbytečných právních pochybností, potažmo se neprotahuje.
15. K ad b) otázce splnění podmínek promlčení. Řešení podané v napadeném rozsudku není správné, pakliže soud v čistě subjektivní kategorii *vědomosti poškozeného* operuje objektivitou vzniku (té které) zdravotní újmy. Jde-li o škodu na zdraví, platí dle § 106 odst. 2 Obč. zák. jen to, že *Právo na náhradu škody se promlčí za dva roky ode dne, kdy se poškozený dozví o škodě a o tom, kdo za ni odpovídá.* Kdy škoda vznikla, není tedy podle citované úpravy podstatné; podstatné je, kdy se o ní poškozený dozví. Otázku žalobčina vědomí je přitom třeba zkoumat zvlášť u nároků z bolestného i ze ztížení společenského uplatnění, neboť jde o nároky samostatné a samostatně uplatnitelné (3Cz 30/69 a další navazující).
16. Ohledně prvního úrazu žalobkyně dne 18. 1. 2010 prvoinstanční soud zjišťoval, že léčení započalo 22. 1. 2010 na chirurgickém oddělení Vojenské nemocnice Brno. Intenzivní fáze léčby skončila 26. 2. 2010 tím, že sama žalobkyně lékaři referovala o zlepšení, mohla proto sundat ortézu a nohu postupně zatěžovat, přičemž na další kontrolu za měsíc se už nedostavila. Pokračovala docházkou do angiologické ambulance MUDr. A. Z. v jiném zařízení, kde probíhala léčba otoku kotníku jakožto komplikace „smíšené etiologie“ (sporný bod příčinné souvislosti vzhledem k přidružené chorobě lymfatických cest), kterážto byla ukončena 31. 8. 2010 a žalobkyni byla doporučena rehabilitace, kterou od listopadu 2010 absolvovala opět ve Vojenské nemocnici.
17. I v nejlepším možném případě, který zde představuje úvaha prvoinstančního soudu (bod 91/ napadeného rozsudku) o otoku jakožto dovršení nepříznivého zdravotního stavu (probuzení latentní fáze jiné choroby), lze vyjít z data 31. 8. 2010 jakožto absolutně nejzazšího, odkdy žalobkyně ví, že jí škoda ve formě bolesti (podvrtnutí kotníku s flebotrombotickou komplikací a přetrvávajícím otokem) vznikla. Vůbec přitom není podstatné, že subjektivně hodnotí svůj zdravotní stav za dosud neustálený a léčení jako trvající. Pomine-li se, že sama předkládá lékařský posudek dle § 8 vyhl. č. 440/2001 Sb. (rozuměj kvalifikovaný závěr o ukončeném vývoji obojí formy újmy), je to zejména prožitek intenzivní léčby, hojení a poslechnutí odkazu lékaře na „rehabilitaci“, co dostačuje k tomu, aby každému v její situaci bylo zřejmé, že po stránce snahy o obnovení zdraví do stavu před úrazem dosáhla medicína stropu svých možností a rezidující obtíže budou charakteru trvalého, pokud neodezní - *zpravidla* - do jednoho roku (§ 8 odst. 2, písm. b/). Obecně vzato jsou sice obě zmíněné fáze „léčením“, ale právně je nutné rozlišovat formu *bolesti* do ustálení (§ 8 odst. 2, písm. a/ a § 4 odst. 2 odškodňovací vyhlášky) a formu *ztížení společenského uplatnění* z tzv. trvalých následků, kterou provází (taky) „léčení“, ovšem sledující už jen přetrvávající následky mírnit či kompenzovat.
18. Jsou-li tedy trvalé následky zřejmé i bez explicitního poučení ze strany lékaře vedoucího intenzivní terapii, zřejmá nevratnost do stavu před úrazem zakládá definitivní vědomí poškozeného jak o bolesti, tak i že jeho společenské uplatnění bude do budoucna ztíženo. Otázka zpravidla roku vyčkání se zpracováním bodového hodnocení takového ztížení (ohledně bolesti nemá cenu vyčkávat vůbec na nic), má pak význam už jen pro určení výše škody, což avšak nijak nepřekáží uplatnění nároku na odškodnění (srov. 25 Cdo 3804/2014). V tom se taky odráží celý smysl interpretace (srov. 25 Cdo 676/2007), že *Počátek subjektivní promlčecí doby u práva na náhradu škody se váže k okamžiku, kdy poškozený prokazatelně nabyl vědomost o tom, že mu vznikla škoda a kdo za*

ni odpovídá, a nezávisí tedy na tom, zda a kdy si poškozený opatří dostatek důkazů... Okolnost, kdy bylo následně bodové ohodnocení lékařem skutečně provedeno, nemá na již započatý běh subjektivní promlčecí doby vliv.

19. Souběžně žalobkyní namítaná nevědomost, kdo za její újmu odpovídá, se zjevně netýká žalované osobně – sama žalobkyně přece uvedla, že bezprostředně po podvrtnutí kotníku byla s to „sjet“ nablízku bydlicího starostu za neodhrnutý sníh na cestě. Nejistota, jak se to *obecně* právně má s odpovědným subjektem poté, co byla z právní úpravy režimu a údržby pozemních komunikací vypuštěna „veřejná služba“ soukromých vlastníků přilehlých staveb, nehraje v občanskoprávní úpravě promlčení roli.
20. Shrnout proto jde, že závěr o promlčení nároků spojených s prvním úrazem, tj. kde dvouletá promlčecí doba počala běžet 1. 9. 2010 (při nejvyšší opatrnosti 1. 9. 2011 v případě odškodnění za trvalé následky) a doběhla pokaždé před podáním žaloby 12. 12. 2013, je v konečném důsledku správný.
21. O druhém úrazu 12. 12. 2010 prvoinstanční soud zjistil (bod 51/ napadeného rozsudku), že jeho léčba (přesněji *samoléčba*) byla ukončena 1. 3. 2011, podle znalce MUDr. Z. Š. „administrativně“, jelikož se praktická lékařka na ní nijak nepodílela a žalobkyně jí jen ohlásila zlepšení. S tím by teoreticky souvisela možnost provést bodové hodnocení bolesti, leč žalobkyně nárok z bolestného u tohoto úrazu neuplatňovala. Uplatnila pouze nárok ze ztížení společenského uplatnění, a pokud k němu soud konstatoval (v bodě 52/ napadeného rozsudku), že „trvalé následky“ zdravotní stav žalobkyně vykazuje, a jen neshledává důvod k „navýšení odškodnění“ (mimořádné zvýšení podle § 7 odst. 3 vyhl. č. 440/2001 Sb. žalobkyně taky neuplatňovala), posoudil implicitně navazující otázku promlčení již nesprávně. Naposled zmíněné datum ukončení léčby totiž nic nevypovídá o vědomosti žalobkyně o trvalém postižení kolene ve smyslu „omezení hybnosti kolenního kl. – 400 bodů (posudek o ztížení společenského uplatnění MUDr. V. D. z 10. 12. 2013, shodně znalec dr. Š. během řízení).
22. Nikde se nestanoví, aby následky trvalého charakteru musely bezprostředně časově navazovat ukončení léčby primárního poškození zdraví. Že došlo ke zhojení bez následků, anebo s následky neměřitelnými podle Přílohy vyhl. č. 440/2001 Sb., nelze *pro futuro* v podstatě nikdy 100% konstatovat. Počítá-li proto právní předpis s možností odškodnit i dodatečně nastalé zhoršení ztížení společenského uplatnění (§ 5 odst. 2 této vyhlášky), z logiky věci nutno připustit odškodnění trvalých následků též v případě, kdy se jejich první nástup projeví až s odstupem doby. Zda pak mají příčinu právě v udaném úrazu anebo jinou, je už věc odborného posouzení a právního závěru soudu o danosti či nikoli příčinné souvislosti. Zásadně je to ale důkazní povinnost škůdce, že v mezidobí přistoupila jiná konkrétní příčina, která významově převážila (tzv. vstoupila do děje). Prosté plynutí času, natož pak obecná možnost jiné příčiny, k zpochybnění kauzálního nexu nestačí, neboť ho nejde redukovat na souvislost časovou (1Cz 86/90 i 1Cz 59/90) ani stavět do hypotetické roviny (25 Cdo 936/2006).
23. V situaci proto, kdy léčba naraženého kolene žalobkyně byla ukončena 1. 3. 2011, dále sice pobolívalo, ale běžný pohyb zjevně neomezovalo, a teprve co „začalo zlobit hodně“ a žalobkyně se 26. 3. 2013 prvně obrátila na ortopeda, který po vyšetřeních a léčbě 8. 11. 2013 konstatoval „těžký posttraumatický patellární syndrom pravého kolena“, je teprve možné mluvit o vzniku následku ve formě ztížení společenského uplatnění; příčinnou souvislost výslovně potvrdil znalec dr. Š. Jelikož se vědomí žalobkyně o tomto následku nemohlo začít dřív, k promlčení práva na náhradu škody do jeho uplatnění před soudem dne 12. 12. 2013 nedošlo.
24. K ad c) otázce splněných podmínek pro vznik odpovědnost žalované za škodu způsobenou závadou ve schůdnosti. Zákon o pozemních komunikacích (v rozhodném znění) stanovil, že *Vlastník místní komunikace nebo chodníku odpovídá za škody, jejichž příčinou byla závada ve schůdnosti chodníku, místní komunikace nebo příjezdního úseku silnice, pokud neprokáže, že nebylo v mezích jeho možností tuto závadu odstranit, u závady způsobené povětrnostními situacemi a jejich důsledky takovou závadu zmírnit, ani na ni předepsaným způsobem upozornit* (§ 27 odst. 3). Dále, že *Závadou ve schůdnosti pro účely tohoto*

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

zákonu se rozumí taková změna ve schůdnosti pozemní komunikace, kterou nemůže chodec předvídat při pohybu přizpůsobeném stavebnímu stavu a dopravně technickému stavu a povětrnostním situacím a jejich důsledkům (§ 26 odst. 7). V soudní praxi přitom existuje dlouhodobá shoda na tom, že v poměru k Občanskému zákoníku jde o předpis speciální, jehož úpravu nutno použít před úpravou obecnou.

25. Prvoinstanční soud vyšel z toho, že druhý úraz se žalobkyni přihodil na neošetřeném chodníku, na kterém se v průběhu noci utvořila námraza. Odvolací soud zjistil z výsledku svědka Z. F. (příмого pozorovatele), že žalobkyně uklouzla na náledí, které bylo „všude“..., „všechno zaledované“ a že s posypem žalovaná začala, až co se stejnými místy vracel. V celkovém obraze dokazování jde o výpověď shodnou s údaji, které svědek dobově poskytl žalované pro účely vlastního šetření a je v logickém souladu jak s výpovědí žalobkyně o nočních srážkách a okolnostech její ranní chůze k matce, tak s důkazem o grafu teplotního průběhu od počátku inkriminovaného dne pro oblast Želešic.
26. Podle názoru odvolacího soudu se soud 1. stupně při svém posouzení nepřipadně soustředil na možnost uklouznutí i při obezřetné chůzi, pakliže sám formuloval stav chodníku (nikoli jeho určitého místa) jako „nezajišťoval bezpečný pohyb“, tedy celkově. Podmínkou odpovědnosti za škodu se přitom rozumí výskyt až *takové změny ve schůdnosti pozemní komunikace, kterou nemůže chodec předvídat*. Třebas tedy doposud přizpůsobená, nemohla volba chůze po celkově neschůdném chodníku zastít, že žalobkyně riziko možného pádu tehdy vnímala a přijala. Následek toho, že na něj došlo, nemůže přenášet na žalovanou.
27. Mimo nároky z odškodnění stál nárok o 950 Kč, kterýžto soud žalobkyni přisoudil podle § 121 odst. 3 Obč. zák. O náklad spojený s uplatněním práva by obecně vzato jít mohlo, nicméně dotyčné ustanovení, jakože ani žádné jiné upravující náhradu škody, nestanoví nic o povinnosti takového nákladu hradit. Jinak řečeno, spojení jistiny (částky odškodnění) a těchto nákladů (alias „příslušenství“) zákon přímo nestanoví (slovy např.: *škůdce je také povinen...*) a z jejich povahy to samo nevyplývá (srov. odst. 1 a 2 téhož ustanovení). Samostatně nemohou být takovéto náklady *další* škodou z téže příčiny, neboť chybí příčinná souvislost - v příčině je totiž rozhodnutí samotné žalobkyně objednat si posudek za dohodnutou cenu. Určité východisko skýtá možnost funkčně tyto náklady podřadit pojmu *nákladů důkazu* ve smyslu § 137 odst. 1 o. s. ř. (není podstatné kdy zajištěného), leč ani to je ještě nečiní samostatně žalovatelnými, neboť *právo* (tomu korespondující *povinnost*) z důvodu uvedeného v § 151 odst. 1 o. s. ř. zatím nevzniklo. Jejich přisudek by tedy byl možný až v rámci rozhodování o náhradě nákladů řízení, ale to by musela být žalobkyně s prosazením odškodnění úspěšná (§ 142 tamtéž).
28. Posouzení celé věci jde proto shrnout tím, že vyloučení odpovědnosti žalované za škodu v době druhého úrazu, promlčení práva spojeného s prvním úrazem a neexistence práva na náhradu nákladů za lékařské posudky zavdává jediné k zamítnutí žaloby. V tomto smyslu byl tedy napadený rozsudek v meritorní části změněn dle § 220 odst. 1, písm. a/ i b/ o. s. ř.
29. Náklady řízení vznikly žalované, vedlejšímu účastníku a státu; vzhledem k úplné úspěšnosti (§ 142 odst. 1 o. s. ř.) a tím i výsledku řízení (§ 148 odst. 1 o. s. ř.) mají všichni uvedení právo na náhradu nákladů řízení: 1) žalovaná v rozsahu poskytnutých úkonů právní pomoci advokátem v počtu 11 v řízení prvoinstančním, a v počtu 5 v řízení odvolacím, při odměně 6.580 Kč + 300 Kč/úkon, a dále za soudní poplatek z odvolání 2.000 Kč, tj. i s DPH celkem: 135.196,8 Kč. 2) Vedlejší účastník v rozsahu paušálních náhrad 300 Kč/úkon s jízdným, celkem 5.374 Kč v řízení prvoinstančním a v stejné skladbě, ale nižším počtu úkonů, celkem 2.564 Kč v řízení odvolacím, tj. 7.938 Kč. 3) Stát – Okresní soud Brno – venkov uhradil znalečné 8.150 Kč.

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není dovolání přípustné.

Brno 18. září 2010

JUDr. Věra Skalická v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Simona Procházková.